

צדקת הצדיק – סימן ט"ו

מצוה הוא זכות לאדם שתזדמן לידו כמו שאמרו (אבות ד' ב') שכר מצוה מצוה, וכמו שאמרו בתוספתא (פאה פרק ג') באותו שנזדמנה לידו מצות שכחה הביא עולה, ובסוכה (כ"ח ב) דגשמים בחג סימן רע, משל וכו'.
ובחובת הלבבות כאשר השם יתברך רוצה לשלוח דורון לאוהבו מזמין לו עני.
ולכן מברכים שהחיינו על מצוות שקבוע זמן.
וזהו הלשון "זכאים לאכול בתרומה" (ברכות ב' ב). דאכילת תרומה מצוה כדאיתא פסחים (ע"ג ריש ע"א).

ותנא דידן – "נכנסין", לאורויי דכהנים זריזים, וזריזים מקדימין, ותיכף ברגע ראשונה שמטוהרים הם נכנסים, שמיד בהגיע זמן המצוה יתחיל הכניסה וההכנה למצוה. ואגב אורחא קא משמע לן דצריך כניסה והכנה למצוה ולא אוכלין מיד.
ומאן דאמר "מטוהרין", יש לומר דתוס' ד"ה 'משעה' הקשו עיין שם, ויש לומר נכנס היינו הכנה כנזכר לעיל, ובשעת כניסה יקרא. והאי מאן דאמר סובר דאין פנאי בשעת כניסה לקבלת עול מלכות שמים ותפילה, דדי בהכנה מועטת. אי נמי סובר דקבלת עול מלכות שמים אינו ראוי בשעת כניסה, דאינו מענין ההכנה רק מצוה באפי נפשה, לכן אמר מטוהרים. ותנא דידן דקיימא לן כותיה סבר דקבלת עול מלכות שמים ותפילה הוא עצמו ההכנה ומענינה, והכנה כזו צריך לפני המצוות, שיקבל עליו קודם עול מלכות שמים בנסתר דהיינו קריאת שמע, ובנוכח שהוא תפילה. וזהו הברכה שלפני אכילה שהוא נוכח ונסתר. ומתחלת בנוכח שגם לברכה צריך הכנה שגם הוא נעשה מצוה דרבנן כיון שיוצא לפועל בדיבור, ועיין עוד מה שכתבתי בזה בקונטרס עת האוכל:

*****

1) פרקי אבות – פרק ד, משנה ב

בן עזאי אומר הוי רץ למצוה קלה כבחמורה ובורח מן העבירה שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה:

2) ר' עובדי' מברטנורא (שם)

שמצוה גוררת מצוה - כך מנהגו של עולם, העושה מצוה אחת נוח לו לעשות אחרות, והמתחיל בעבירות קשה לפרוש מהם. ועוד,
ששכר מצוה מצוה - שמן השמים מסייעין ומזמינים ביז מי שעשה מצוה אחת שיעשה אחרת כדי לתת לו שכר על שתיהן. וכן שכר עבירה וכו'. פירוש אחר, ששכר מצוה מצוה, שכל מה שאדם משתכר ומתענג בעשיית המצוה נחשב לו למצוה בפני עצמה, ונוטל שכר על המצוה שעשה ועל העונג וההנאה שנהנה בעשייתה:
ושכר עבירה עבירה - והשכר וההנאה שמגעת לו לאדם בעשיית העבירה נחשב לו כעבירה בפני עצמה, ולוקה על העבירה שעשה ועל השכר וההנאה שמקבל בעשייתה:

3) קדושת לוי – פרשת עקב

והיה עקב תשמעון כו' ושמר ה' לך את הברית ואת החסד כו' (ז, יב). דהכלל הוא, דבאמת מה שהקב"ה נותן שכר בעד המצוה זה הפחות שבתענוגים, והתענוג העיקר והשכר הוא המצוה גופא, מה שאדם עושה נחת רוח ליוצרו, ועושה רצונו ומקיים מצותו, כמו שאמר התנא (אבות פ"ד משנה ב) 'שכר מצוה מצוה', דגופא של מצוה הוא התענוג והשכר בעד המצוה, ומה שהקב"ה משלם השכר להעולם הבא הוא פחות שבתענוגים, אבל עיקר התענוג הוא המצוה גופא, מה שהאדם עושה רצון הבורא, ומשמח כביכול הבורא וכל העולמות. וזהו שכתוב 'והיה עקב', זהו העקב וסוף הדבר - 'אשר תשמעון'. 'ושמר ה' אלהיך לך', מה שישמור לך את החסד

והברית, יטיב לך וישלם לך שכר הוא הפחות שבתענוגים, אבל עיקר התענוג הוא עשיות רצון בוראו כו':

4) אור זרוע לצדיק – אל"ף רבתי

...וזה כי הדבר ידוע שהמעלה שאין אחריה מעלה והשכר הנפלא והנועם הנצחיי אשר השתוקקו לו כל הנביאים הוא השגת אמיתות יחודו יתברך על שלימותו וכאשר ביאר הרמב"ם ז"ל באורך דבר זה:
וזהו כוונת אומרם ז"ל (אבות ד', ב') שכר מצוה מצוה שהרצון שהמצוה עצמה היא השכר, וזה כי המצוה שהוא קיום רצון ה' יתברך וההתקרבות לגילוי יחודו יתברך שמו כידוע שכל מעשה התורה והמצוות אמצעיים ידועים לו יתברך המביאים לגילוי היחוד על עצם אמיתותו. **אם כן הרי זה כאומר ששכר הנכנס לבית המלך שיהיה נכנס לבית המלך ולא הוצרכה התורה לגלותו ואלו מן הדברים שלא ניתנו צורך לכתוב.**

5) רש"י – מסכת קידושין דף מא.

גמ' מצוה בו יותר מבשלוcho - דכי עסיק גופו במצות מקבל שכר טפי:

6) נועם אלימלך – פרשת קדושים, ד"ה וכרמך לא תעולל

...פירוש כי האדם צריך לקדש איבריו וגידיו בעובדין טבין ולייגען במעשים טובים שיהיו האיברים מקודשים לדביקות הבורא ברוך הוא ולעבודתו ומזומנים שלא יעכבו כלל במחשבת רוממות האל יתברך, ולזה נצטוינו במצות העבודה בידיים ובכל הגוף למען התקדש גופנו שיהיה מוכן לעבוד הבורא האמיתי...

7) תוספתא – מסכת פאה, פרק ג

מעשה בחסיד אחד ששכח עומר בתוך שדהו ואמ' לבנו צא והקריב עלי פר לעולה ופר לשלמים אמ' לו אבא מה ראית לשמוח במצוה זו מכל מצות האמורות בתורה אמ' לו כל מצות שבתורה נתן לנו המקום לדעתנו זו שלא לדעתנו שאילו עשינוה ברצון לפני המקום לא באת מצוה זו לידינו אמ' לו הרי הוא או' כי תקצור קצירך וגוי קבע לו הכתי ברכה והלא דברים קל וחומר מה אם מי שלא נתכוון לזכות וזכה מעלין עליו כאילו זכה המתכוין לזכות וזכה על אחת כמה וכמה...